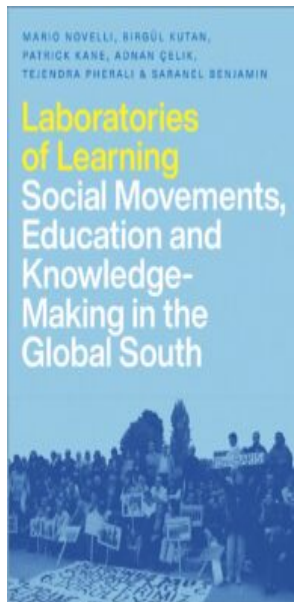

Laboratories of Learning

Beschrijving

default watermark

Er wordt natuurlijk al veel geschreven over 'learning labs' en hippe onderwijs experimenten. [Dit boek](#) gaat daar gelukkig niet over. De ondertitel geeft het beste aan waar dit boek over gaat. Het is een actueel en veelzijdig pleidooi voor het type leren dat binnen sociale bewegingen mogelijk is. Het gaat om sociale bewegingen uit wat hier 'the Global South' wordt genoemd: Turkije, Colombia, Nepal, Zuid Afrika. Het focust op links georiënteerde actiegroepen en platforms zoals NOMADESC (<https://nomadesc.com/>), NEMAF (<https://nemaf.org.np/what-we-do/>) en HDK (https://en.wikipedia.org/wiki/Peoples%27_Democratic_Congress) die in brede zin actief zijn en veel activiteiten organiseren. Ook het zogenaamde Housing assembly (<https://housingassembly.wordpress.com/>) komt aan bod wat eveneens een breder coalitie mobiliseert van groepen en gericht is op het adresseren van concreet maatschappelijk onrecht.

Daarbij wordt onderzocht hoe daar wordt geleerd, wat voor kennis daar ontstaat, en het effect dat dit uiteindelijk heeft op de betrokkenen maar ook op de maatschappij als geheel. Het is beschreven als betrokken en onderzoekend verslag, geworteld in activisme en sociale organisatie, zonder dat het tot

een simpel model of methode wordt gereduceerd. Het is een prachtig verhaal van directe betrokkenheid en doorlopende reflectie, actief verzet tegen structurele ongelijkheid en de problematische status quo, waarbij intussen aan onderling vertrouwen en relaties wordt gewerkt. Daarom is dit boek een aanrader voor iedereen die geïnteresseerd is in onderwijs in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen, met name voor iedereen die meer wil weten over de rol van inclusiviteit, structuren van macht, sociale groepen of 'communities', communicatie, observatie en zelfreflectie – zoals ook een [andere reviewer van dit boek](#) betoogt. Het boek is vooralsnog [hier online te vinden](#), voor wie het zelf online wilt bekijken.

Toch ontbreekt een meer theoretische duiding in dit boek zeker niet. Naast het reguliere 'formal education' (in onderwijsinstututen) bestaat 'incidental learning' (in alledaagse leven, bij sociale actie), of 'informal education' (bijvoorbeeld in familieverband of communities, of op het werk), dan wel 'non-formal education' (gestructureerd en systematisch onderwijs in verschillende sociale settings). Dit boek gaat over die laatste typen onderwijs, maar voegt daar eigenlijk ook veel aan toe. Aan de hand van actueel praktijkvoorbeelden geeft een interessante voorbeelden van hoe dit daadwerkelijk vorm krijgt en hoe dat misschien ook deze categorieën of termen ontstaat. Daarbij worden een aantal passende denkers aangehaald zoals Gramsci, [Freire](#), of Melucci [die over sociale bewegingen schreef](#), maar ook meer actuele denkers zoals [Butler](#) of [Brown](#) (met haar relevante boek over 'emergent strategies'). Het is fijn te lezen dat deze denkers niet het uitgangspunt vormen maar gewoon helpen te verduidelijken of doordenken.

Om dit soort onderwijs of leren wat verder te analyseren wordt in dit boek gekeken naar de duur van leren, de plaats van leren, de gesitueerdheid van het leren, en de vormen van leren die dan optreden. Het mooie van leerprocessen in sociale bewegingen is dat het ongestructureerd is, 'learning by doing', afhankelijk van context en organisatie, rijk in leer potentieel, uitdagend, politiek, praktisch. Na het lezen van dit boek besef je wat er in het reguliere onderwijs zo vaak ontbreekt, en wat ook bij meer kritische onderzoeksprojecten bij universiteiten zo vaak gemist wordt. Theorie kan en moet binnen sociale bewegingen direct in de praktijk worden gebracht, het wordt direct gevormd als reactie op praktische uitdagingen. En daarom staat solidariteit voorop. En de blik ligt altijd net wat verder van een simpele oplossing of conclusie: sociale bewegingen zijn 'prefiguratief' dus het vraagt om een commitment om in het heden zo te leven zoals je dat in de toekomst zou willen, parallel aan of in weerwil van de bestaande maatschappelijke sociale relaties. Daarbij ligt in dit boek de nadruk op collectief leren, iets wat nooit gaat over een persoon of individuele vooruitgang maar echt over samen als beweging groeien en in relatie tot elkaar verder komen. Dat is een sterke perspectief verschuiving of zelfs een tegenhanger van wat we normaal onder onderwijs verstaan.

Tegelijk gaat het de auteurs niet over een simpele bespreking van actuele ontwikkelingen of analyse van hedendaagse bewegingen. Ze willen de potentie laten zien van dit type leren. Misschien vraagt het dat wel een ander soort bespreking. Misschien moeten sociale bewegingen wel anders bekijken. Misschien kan dit het idee van onderwijs en leren wel op de kop zetten. En dat is een interessant idee. Iets wat in sociale bewegingen ook gevoeld kan worden: waar je in actiegroepen en bij het organiseren van demonstraties of evenementen volgens de auteurs in dit boek ondergedompeld kan raken, in meegezogen wordt. Voor degenen die hiermee bekend zijn iets om eens bij stil te staan of herkenning in te vinden. Voor anderen wellicht een uitnodiging of interessante inkijk die kan inspireren. Al met al dus een waardevol boek, met een bredere boodschap en grotere potentie dan de gemiddelde onderwijsfilosoof op voorhand zou denken.

“The central premise ... is that social movements have the potential, if we listen hard enough, to point the way forward to new modes of analysis, new ways of acting and resisting and new strategic directions to aim for and aspire to. Second, we also hope that we have made a case for the need to fundamentally rethink our understanding of what constitutes education and learning and expand our horizons beyond formal and non-formal education to a more holistic, temporal and relational understanding of the multiple learning spaces that social movements offer. Third, to those social movements, we also make the case that the laboratories’ effectiveness can be enhanced by strategic efforts to engage with education processes, recognise the holistic nature of education and learning in movements, target diverse audiences, capture learning and knowledge, and process innovations.” (quote van pagina 213/214)

Categorie

1. 2024
2. Diversiteit
3. Ervaring
4. Freire
5. Leeromgeving
6. Ontscholen
7. Recent

Tags

1. activisme
2. community
3. diversiteit
4. informeel
5. maatschappij
6. macht
7. sociaal
8. structuur

Datum aangemaakt

30 juni 2024

Auteur

de-redactie

default watermark